N°. 24. A°. 1835.

MAANDAG DEN 23sten MAART.

SURINAAMSCHE COURANT.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

PARAMARIBO, *den* 19 *Maart* 1835.

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen van den 17den dezer maand, N°. 299/271, is tot *Lid van het Geregtshof te Suriname* benoemd en aangesteld, de Heer Mr. JURIAAN HENDRIK DE FRIDERICI.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

PARAMARIBO, *den* 19 *Maart* 1835.

(15847), Alzoo EZECHIEL BAREND en GOMPERT JACOBS, in qualiteit als Executeuren en Administrateuren van den Boedel HARTOG JACOBS en daaraan behoorende Plantagie *Leijdenshoop* en *Jacobslust*, zich bij rekeste aan den Gouverneur Generaal hebben geadresseerd, met verzoek om de Slaven met namen: *Jantje, Doris, Charles* en *Christina* met hare Kinderen *Eduard* en *Schubert*, van gemelde Plantagie af- en op den naam van den Boedel HARTOG JACOBS over te schrijven.

Zoo is het, dat de Gouverneur Generaal goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen alle degenen, welke vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich hiertegen te verzetten, om binnen den tijd van *veertien* dagen na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, door den Gouverneur Generaal zoodanig worden gedisponeerd, als bevonden zal worden te behooren.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

MILITAIR BUREAU.

Den 18 *Maart* 1835.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, is op verzoek van de Tweede Luitenant bij de Schutterij van *Paramaribo*, LEENDERT VERHAVE, aan denzelven bij Gouvernements-Order van heden, n°. 66/7, verleend *eervol* ontslag uit voorsmelde betrekking.

De Eerste Luitenant Adjudant,
R. H. ESSER.

ADMINISTRATIVE POLICIE.

De ondergeteekende, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, brengt ter kennisse van het Algemeen:

1°. Dat de passage over de Steenen Brug der *Steenbakkersgracht* naar de *Saramacca-straat*, bij de *Loge Concordia*, van heden af aan weder is opengesteld.

2°. Dat de passage over de zoogenaamde *Bokke-brug* aan de *Steenbakkersgracht*, ter zake van noodwendige reparatie, van heden, tot nadere advertentie, is afgesloten.

Paramaribo den 21 *Maart* 1835.

De Adsistent en Borele van den Procureur Generaal der Kolonie *Suriname*,
J. BROMET.

MENGELINGEN.

NATUURKUNDIGE BIJZONDERHEDEN BETREFFENDE CURAÇAO.

III.

Het Plantenrijk.

(*Vervolg en Slot van* N°. 23.)

De weelderige weiden uit het noorden van de gematigde luchtstreek, verminderen naarmate men de keerkringen nadert. Reeds in Zuid-Europa worden zij allengs zeldzamer, en in den warmen aardgordel zijn zij geheel verdwenen.

Onze grasplanten zijn niet de immer groene grazen van Holland. Hier zijn zij zeer kortstondig; een regen doet ze uitloopen, zij bloeijen eenen korten tijd en zijn spoedig verwelkt.

Het schijnt dat men hier onlangs maar ontdekt heeft dat de vlechten of leverplanten die tegen onze klippen groeijen, en welke men hier *mos* noemt, dezelfde plant is die men in menigte op de klippen van de Middellandsche Zee en op de Kanarische Eilanden vindt en waaruit men de schoone verwstof bereidt, welke onder den naam *Orseille* algemeen in den handel bekend is.

Ons is onlangs verhaald geworden dat de persoon die *Rocas* van het gouvernement van Venezuela heeft gepacht, ook van dit ipachten gebruik heeft gemaakt om de *Rocella Tinctoria* of verwvlechten van de klippen aldaar te verzamelen, doch dat de regering op de vaste kust zulks vernomen hebbende, er een kustbewaarder heen zond die hem deze inzameling afhandig maakte, zeggende dat Rocas wel verpacht was wat aangaat de Zoutpannen en Karetvisscherij, doch geenzins voor deze verwstof.

Wij besluiten dit artikel over het Plantenrijk, met de aanmerking van OKEN, die zegt, dat in de nieuwe wereld de hoogste bloemen en vruchten ontstaan zijn, terwijl in de oude wereld de hoogste dierlijke wezens, namelijk de menschen geschapen zijn geworden.

De Avondsterrenhemel.

Het prachtige sterrenbeeld van den Orion, waar meerdere sterren van de eerste en tweede groote zich te zamen bevinden dan ergens anders aan het uitspansel, versiert thans des avonds onzen sterrehemel. In hare nabijheid bevinden zich twee belangrijke planeten. Jupiter die alle sterren in glans overtreft, en Mars, kenbaar aan zijnen rooden gloed. Geen wonder dat de oude deze roode planeet den naam hebben gegeven van den *God des Oorlogs*, den met bloed bevlekten Mars, maar ook moet bij een ieder die deze ster in het oog krijgt de vraag opkomen: Hoe komt het toch dat zij zich door zulk eene roode kleur onderscheidt?

In vroegere tijden dacht men dat hare dampkring hiervan de oorzaak was. Men veronderstelde dat zij door een dikken dampkring omringd was, die alleen toeliet dat de roode stralen welke van de planeet afgingen, tot ons kwamen, even als hoo de dampen op onze aarde het morgen en avondrood veroorzaken; doch door de thans volkomener kijkers ziet men dat de gansche oppervlakte der planeet niet rood is. Zij heeft roode en donkere vlekken; de graauwe vlekken moeten zeeën zijn en de rooden het vaste land.

Dus ligt de roode kleur dezer planeet in den natuur van den grond, zoo als ook hier op aarde plaats heeft, waar sommigen gronden eene roode kleur hebben. — Dit kan men zelfs op ons Eiland waarnemen, waar op sommige plekken de grond door eene groote hoeveelheid ijzer oxijde zeer rood gekleurd is.

DE AKKERBOUW IN AFRIKA.

De kunst om den grond te bebouwen, die in onze beschaafde landen zoo geëerd en zoo vergevorderd is, heeft in *Afrika* nog geene vorderingen gemaakt. Men heeft zich in dat gedeelte der wereld bijna niet op den akkerbouw toegelegd, en de onzekerheid, waarin men verkeert, om zijnen oogst te kunnen inzamelen, is niet zeer geschikt om tot het zaaijen aan te moedigen. Elk dorp is omringd met uitgestrekte, onbezette gronden, bestaande uit bouwgrond, bosch of weiden, welke men afstaat aan al wie zich met den arbeid en de kosten van bebouwing belasten wil. Het overige vormt eenen onafmeetbaar grooten gemeente-grond, waarop de inwoners het regt hebben, hunne kudden te doen weiden, en welke zoo wel bij dag als des nachts bewaakt worden. — De binnen de muren beslotene ruimte is altijd een uitgestrekte grond, die nimmer zoo vele huizen bevat, dat er niet altijd vele plaatsen ter bebouwing overblijven. — Men kent in Afrika geene op zichzelven staande landhuizen; want deze zouden uitgeplunderd en verwoest worden, zelfs alvorens zij voltooid zijn.

In een land, waar men het regt van eigendom niet kent, moet men geene groote kennis van landbouw verwachten; en ook alle reizigers verhalen eenparigelijk, dat die kennis er niet bestaat. Zoo kent men in Afrika bij voorbeeld geenen ploeg, die buitendien welligt den grond te veel omwerken zoude, in een land, blootgesteld aan de stralen eener zoo brandende zon. Zoodra de regentijd voorbij is, of de overstrooming der rivieren opgehouden heeft, werkt men slechts even de oppervlakte der aarde met eenen stok om; het in dit naauwelijks zigtbare voorgeworpen zaad schiet spoedig op; want de vruchtbare grond van Afrika brengt voort, zonder dat de mensch noodig hebbe dien met zijn zweet te besproeijen. Wanneer zelfs de grond nog vochtig is, heeft men er het zaad, zonder meer slechts op te werpen, en binnen twee maanden heeft men een met gulden aren rijk beladen korenveld.

In de brandende luchtstreken is dus het water de groote voorwaarde der vruchtbaarheid. Allerwegen waar de nijverheid eenige vorderingen heeft gemaakt, heeft men zich derhalve ook gehaast, langdurige en somtijds ontzettend groote werken te ondernemen, ten einde de wateren, welke men zich door den regen of uit de rivieren wist te verschaffen, behoorlijk op te vangen en te verdeelen. Elk weet, dat te allen tijde Egypte zijne vruchtbaarheid te danken

had aan de ontelbare menigte kanalen, die de vettige wateren van den Nijl over de oppervlakte der ook van deze rivier meest verwijderde landerijen verdeelen. In Nubië, waar dezezelfde rivier binnen een bed van rotsen besloten is, hebben de inwoners op de oevers een groot aantal putten met raderen vervaardigd, die, op eene zeer eenvoudige wijze, de wateren hoog genoeg verheffen, om dezelve over al de naburige velden te verspreiden.

HELDHAFTIGHEID VAN EEN KASTILIAANSCHE VROUW.

Gedurende den oorlog van NAPOLEON in Spanje, werd een bataljon Franschen naar het dorp Arguano, aan gene zijde van Burgos, gezonden, hetwelk door rotsen, woudstroomen en kreupelbosch omringd, in eene wildernis ligt. Men vond het van de bewoners verlaten, en op eene opene plaats of plein verbrande schoven, tot asch verteerde brooden, vernielde wijnkruiken, en eindelijk, in eene hut, eene jonge vrouw met haar kind op den arm, nevens het ziekbed eener verlamde, spraklooze grootmoeder. »Waarom bleef gij alleen hier?" vroeg de Officier. Fier en wrevelig, dat zij eenen Franschman moest te woord staan, antwoordde zij: »Om deze zieke op te passen, daar zij de onzen niet kon volgen." — »Omdat zij zeker waren, door U mishandeld of vermoord te worden." — »En waarom verbrandde en vernielde men gindsche levensmiddelen." — »Om aan uwe handen te onttrekken, hetgeen zij niet konden medevoeren." — Hier werd het gesprek afgebroken door het gejuich der soldaten. Zij bragten vleesch, brood en valle, in den kelder gevondene, kruiken wijns aan, den toegang tot welken het stroobed der kranke, door hen ruwelijk weggescheurd, verborg. »Is uw man ook bij de gevlugten?" voer de Officier voort. »Die is hier boven!" hernam de weduwe, hemelwaarts ziende, »hij sneuvelde voor de regtvaardige — voor zijnen God en zijnen Koning." — »Hebt gij nog broeders?" — »Neen; alleen mijne oude grootmoeder en mijn arm kind!" Zij drukte het bleekgele, uitgeteerde kind, welks zwarte, glinsterende oogen de moeder aanstaarden, aan hare borst. »Ik hoop, sprak de Officier, door de hongerige en dorstige manschap tot verdeeling van den buit gedrongen; »ik hoop, dat deze levensmiddelen niet vergiftigd zijn?" — »Zeker niet!" antwoordde zij met bitterheid, »dewijl zij niet voor U bestemd waren." — »Zoo drink ons toe!" sprak deze, haar eene volle kruik aanbiedende. Zij dronk haastig, en de soldaten juichten. »Maar nu ook uw kind! Het is zoo bleek, de wijn zal het versterken." Thans beefde de hand der moeder, terwijl zij het glas aan des kinds lippen bragt. Het kind dronk, terwijl de manschap de kruiken ledigde en gulzig het vleesch en brood naar binnen slong. Kort daarop werd het kind, onder stuiptrekkingen en geschreeuw, koud en blaauw. Te vergeefs poogde de moeder hare gelijke, haar overweldigende smart te verbergen. De Officier riep, vol ontzetting uit: »Ellendig wijf, gij hebt ons vergiftigd!" — »Dat heb ik!" zeide zij, met eenen verschrikkelijken lach, terwijl zij nevens haar kind nederzeeg: »Ik wist, dat U zelfs geen sterfbed heilig is; dat gij daaronder wel zoudt zoeken naar hetgeen voor uwe plunderzucht verborgen was, en daarom vergiftigde ik dezen wijn."

ADVERTISSEMENTEN.

Had de Commissie tot vestiging van eene vrije Kolonisatie het genoegen, om in dato 14 October 1834, het vertrek van het eerste vijftal personen of huisgezinnen naar den tot de vestiging van dezen vrije Kolonisatie door het Gouvernement afgestane 's Lands Domein Grond *Voorzorg* in rio *Saramacca* te berigten; — zij kan thans weder het vertrek van eenige andere personen en een geheel huisgezin derwaarts vermelden, — makende het aantal van de zich aldaar thans gevestigd hebbende vrije kolonisten, buiten en behalven die vrije personen welke *tijdelijke* hulp en adsistentie voor de opbouwing der hutten als anderzins, — met vergunning van de Commissie verleenen, tegenwoordig zestien hoofden.

De Commissie brengt wijders ter kennisse van het publiek, dat Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal gaarne zich heeft vereenigd met de door haar gedane voordragten, als:

1°. De vrijstelling van het Hoofdgeld, door de kolonisten verschuldigd, gedurende de eerste jaren.

2°. De overneming door het Gouvernement van de producten, bepaaldelijk van de door de vrije kolonisten afgewerkte Rijst tegen den gewonen prijs van schoone Rijst.

3°. De vrijheid om van de gelegenheid dat, een vaartuig van de nabij liggende Militaire Post *Groningen*, naar de Stad vertrekt of retourneert, voor de correspondentie met de Commissie enz., naar omstandigheid gebruik te kunnen maken.

En kunnen die vrije personen, welke van een onbesproken gedrag, en tot werkzaamheid gezind zijnde, hunnen behoeftigen staat wenschen te verbeteren door liever als Burgers in eene vrije Kolonie zich te vestigen, dan wel door zich aan werkeloosheid over te geven, een armoedig leven te leiden, zich ten dien einde, mits met goede getuigenissen voorzien als nog aanmelden:

Bij den Voorzitter den Heer J. GROOFF

Den Penningmeester den Heer E. VAN EMDEN.

Den tijdelijken Voorzitter van de Surinaamsche Maatschappij van *Weldadigheid*, den Heer J. C. STUGER. — en

Bij den ondergeteekende.

Paramaribo, den 17 Maart 1835.

Uit naam der Commissie voornoemd,

H. H. DIEPERINK,
Secretaris.

(14297) Op autorisatie van de Commissie tot de Zaken der *Nieuwe Wees-, Kuratele en Onbeheerde Boedels Kamer*, zal de KURATOR publiek bij inschrijving verkoopen:

Acht balen HEELE KOFFIJ, waaronder twee balen *zwarte bast*, en eene baal GEBROKEN KOFFIJ, van de Plantaadje *Tyrol*.

Zullende de inschrijving-billetten worden aangenomen, tot Dingsdag den 24 dezer, des voormiddags ten tien uren.

De Kooper zal ƒ 1,10 voor de ledige zak moeten betalen.

Paramaribo den 19 *Maart* 1835.

De Scriba van de Commissie,
R. GOLLENSTEDE.

(15849) Verkoop bij Executie, ten overstaan van den fung. Adjunct Griffier bij het Geregtshof te *Suriname*, tot de Kleine Zaken, van de Slaven: *Nooitgedacht*, *Theresia*, *Aleita*, *Lodewijk*, *Zamantie*, *Castor*, *Pieter*, *Patientie* en *Lodowica*; aankomende C. STEGLICH, gebore LIEFTING.

Deze Executive verkooping zal plaats vinden op Woensdag den 25 Maart 1835, des voormiddags ten negen uren, voor het lokaal van het Geregtshof dezer Kolonie.

Het procesverbaal van arrest en inbeslagneming, ligt ter visie ter Griffie van het Geregtshof voormeld.

Paramaribo, den 23 *Maart* 1835.

De Deurwaarder bij het Geregtshof te Suriname, speciaal ten dienste der Commissie tot de Kleine Zaken,

ABm. FERNANDES Jr.

Het behaagde den Alwijzen God, op den 16den dezer, tot zich te nemen mijnen waarden Vader, den WelEd. Gestr. Heer CRISTIAAN GOLLENSTEDE, in leven *Lid van het Geregtshof* alhier, in den ouderdom van ruim 71 jaren.

Allen, die den Overleden gekend hebben, gedurende een verblijf van 50 jaren binnen deze Kolonie, zullen, zoo ik vertrouw, met mij, in deszelfs afsterven blijven deelnemen. (15851)

Paramaribo, den 21 *Maart* 1835.

R. GOLLENSTEDE.

(14300) De ondergeteekende, zal op *MORGEN* om 9 uren, ten huize van den Vendumeester A. SALOMONS, op Vendu doen Verkoopen: Het *HUIS* en *ERF*, aan de *Keizerstraat*, L. D. N°. 222.

Paramaribo, den 21 *Maart* 1835.

J. A. HOFBERK.

TE HUUR:

(14291) *DELVER-* en *TIMMERNEGERS*, te bevragen bij den ondergeteekenden.

Paramaribo, den 21 *Maart* 1835.

L. THIJM.

PAKHUIS VAN *D. L. DE LEAO LAGUNA;*

De ondergeteekende, voornemens zijnde voor eenige tijd deze Kolonie te verlaten, biedt de onderstaande Goederen voor zeer verminderde prijzen en op zeer aannemelijke voorwaarden te koop aan:

½ vaatjes Kasseer Vleesch, Saucijsjes in vaatjes, Saucijs de Bologne, Brunswijker Worst, gerookte Ossentongen, beste zwarte Thee, Broodsuikers, Olijven, Augurkjes, Kappers, Ajuin in stopen, beste Genua Olie in ½ flacons, Vruchten op Brandewijn, Banket in stopflesschen, gedr. Vruchten, Sago en Macaronie in stopen, Jenever in kruiken, Seltserwater in ½ manden, diverse Liqueren, Bier in tonnen en in kruiken, Chateau d'Hautbrion in kisten, Maderawijn in ½ pijpen, Rijnwijn in ½ kistjes, Azijn in pullen, Lijn Olie in dito, en diverse droogе Verfwaren, Houweelen, Schoppen, Houwers, Dommekrachten, Kraan- en Kraszagen, Kant- en Valaxen, Knippen en Grendels, Koekepannen, Boor en Omslagen, en meerdere IJzerwaren. — Parfumeriën, doosjes en bollen Katoen en IJzergaren, diverse Kramerijen, echte Collé Granaten, met gouden sloten, en Oorringen, fijne vilte en zijde Mans en Jongens Hoeden, gemaakte Mans Kleederen, Laarzen, hooge en lage Mans Schoenen, Jongens en gekleurde Kinder Schoentjes. — Een *Assortiment Zijdewaren* en andere Goederen voor Dames Kleedings; *extra fraaije* Linten en Bloemen, Haar- en Zijdetouren, gegarneerde Dames Hoedjes *à la Bibi*, diverse Tulle en Neiges, en diverse Dames en Heeren Modewaren, zijde Parapluis, Blik, Verlakt, Porselein en Glaswerk, en meerdere Goederen.

(14285) D. ALETRINO qq.

(15846) De Heer ABRAHAM HALBERSTADT, heb ik ondergeteekende tot mijne gemagtigde aangesteld.

A. AHLERS Jr.

(15843) L. BIXBY en J. C. W. BRUNINGS, verlaten de Kolonie voor een korten tijd.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 18 dezer, de Engelsche Schoener *Eliza*, Kapt. JAMES CAPES, van *Demerary*.

Den 20, de Nederlandsche Schoener *Buckleberg*, Kapt. F. GREGORY, van *Saramacca*; Passagiers: den Heer VAN THOL en drie Bedienden.

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de ERVEN J. BRINK.